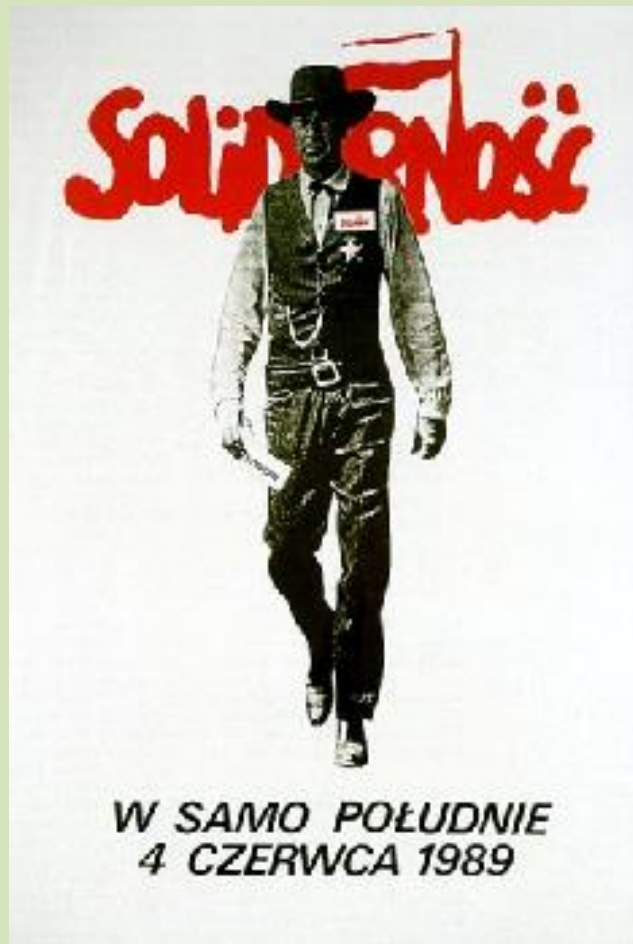

4 czerwca 1989

**Odbyły się pierwsze w powojennej Polsce
częściowo wolne wybory parlamentarne**

Plakat wyborczy Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”
autorstwa Tomasza Sarneckiego
nawiązywał do kadru z amerykańskiego westernu pt. „W samo południe”
z Garym Cooperem w roli głównej.

Porozumienie polityczne Okrągłego Stołu, zawarte w kwietniu 1989 r. między stroną koalicyjno-rządową PRL i solidarnościowo-opozycyjną, dotyczyło przywrócenia urzędu prezydenta oraz Senatu – wyższej izby polskiego parlamentu.

Zgodnie z uchwaloną 7 kwietnia 1989 r. przez Sejm PRL ordynacją wyborczą, w nowym 460-osobowym Sejmie 65% miejsc (299 mandatów) miało być zagwarantowane dla członków PZPR i jej koalicjantów (ZSL i SD) oraz trzech stowarzyszeń chrześcijańskich kontrolowanych przez PZPR („PAX”, Unia

Chrześcijańsko-Społeczna i Polski Związek Katolicko-Społeczny); o pozostałe 35% miejsc (161 mandatów) mieli się ubiegać kandydaci bezpartyjni.

Wybory do 100-osobowego Senatu miały być całkowicie wolne.

Wybory parlamentarne 4 czerwca 1989 r. stały się ogromnym sukcesem opozycji. Kandydaci Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” zdobyli 160 mandatów do Sejmu i 92 mandaty senatorskie, podczas gdy koalicja rządowa uzyskała zaledwie 3 mandaty do Sejmu i ani jednego do Senatu. Wbrew przewidywaniom uczestników okrągłostołowych obrad upadła także tzw. lista krajowa, tj. ogólnopolska lista 35 czołowych działaczy PZPR i jej satelitów, którym uzyskanie ponad 50% ważnych głosów gwarantowało zdobycie mandatu poselskiego – udało się to tylko dwóm kandydatom. Frekwencja wyborcza wyniosła 62%.

Kierownictwo KO „Solidarność”, nie zważając na wolę społeczeństwa wyrażoną przy urnach, zgodziło się na dokonanie bezprecedensowej zmiany ordynacji wyborczej w trakcie wyborów. Decyzja ta miała na celu umożliwienie stronie koalicyjno-rządowej obsadzenia 33 niezdobytych w pierwszej turze mandatów z listy krajowej.

18 czerwca 1989 r. odbyła się druga tura wyborów parlamentarnych. Frekwencja wyniosła zaledwie 25%. Ostatecznie opozycja uzyskała w wyborach czerwcowych 161 mandatów poselskich i 99 senatorskich.

Źródło grafiki: Wikimedia Commons

Opracowała Elżbieta Łukaszewska